

Martinů vodu a dřevo. Roli tohoto domácího pomocníka rodiny Martinů ochotně převzal spolupracovník policejského muzea František Stodola. Celé odpoledne pak s dvojníkem malého Bohuše otáčel klikou rumpálu, a odnášel džber s vodou a koš s dřívím, až se ve stísněných poměrech prvního patra věže podařilo správně sejmout potřebné záběry.

V prostorách muzea byly podle skoupé dokumentace improvizovány pracovní Martinů v Paříži a v Americe a natočeny početné záběry ze skladatelových rukopisů. V Praze na Kampě, v Hroznové ulici č. 8, kde Martinů bydlel za studií, se pak 21. a 22. července 1980 filmovaly scény, oživující jeho mladá léta, a snímali i další rozsáhlý fotografický a dokladový materiál z bohatých fondů policejského muzea.

Značnou část filmu bude tvořit hudba. Mladý klavírista, žák Konzeravatoře v Praze ze třídy prof. Emila Leichnera, kupříkladu zastupoval Martinů v bytovém interiéru na Kampě a na starobylý klavír hrál ze zachovaného originálního rukopisu Valčík sentimentální loutky. Nejrozsáhlejší zvukové záběry byly pořízeny z opery Julietta a provedeny a natočeny též scénicky.

Oba filmy budou zakoupeny pro Památník Bohuslava Martinů v Poličce a uloženy v jeho sbírkách.

dr. JAN KAPUSTA

ZÁJEZD NA HUDEBNÍ FESTIVAL DO POLIČKY

V neděli 7. prosince 1980, v den před 90. výročím narození Bohuslava Martinů, jsme vyjeli autokarem do Poličky. Společně se členy Společnosti Bohuslava Martinů se zájezdu zúčastnily členky Pěveckého sdružení Pražských učitelů. Jel s námi též ředitel Obersehule z Kirchdorfu na ostrově Poel (NDR) Wolfgang Schott.

Po krátké zastávce v Čáslavi jsme pokračovali do Poličky, kam jsme dospěli před polednem. Naše první kroky zde pochopitelně vedly ke hrobu našeho Mistra, kde jsme na jeho památku rozžehli světla. Potom jsme zamířili ke kostelu sv. Jakuba, skladatelovu rodišti, kde jsme si prohlédli uměleckou výzdobu interiéru, zejména sochu na hlavním oltáři, krásné umělecké dílo Václava Levého, a památnou křtitelnicí, kde byl pokřtěn také Bohuslav Martinů.

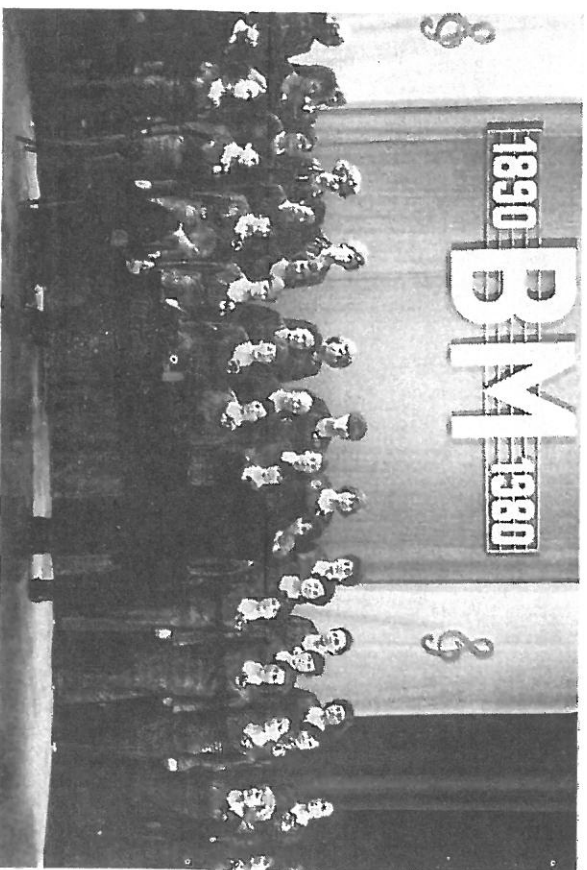
Ministr kultury ČSR doc. dr. Milan Klusák, GSČ., si spolu s ředitelem Českého hudebního fondu Vladimírem Ševčíkem a národním umělcem prof. Josefem Páleníčkem se zájmem prohlíží všechny exponáty na výstavě Cesty vedou domů v policejském Tylově divadle

Výhled s věže od rodané světničky skladatele byl zvláštní a podmanivý: krajina, pocukrovaná bělostným sněhem, uchvacovala svou přírodní scénérií a Vysočina v tomto bílém rouchu v nás mané vyvolávala představy, jak před mnoha desetiletími z těchto míst shlížel malý Bohuslav. Věru, je to úchvatný pohled!

Po malém občerstvení v hotelu Poličan jsme odešli do Tylova divadla, kde na nás ve foyeru zapůsobila velkým dojmem zdářitá výstava, připomínající život a dílo Bohuslava Martinů (zvětšené fotografie skladatele a jeho přátel z různých míst světa, faktsimile některých partitur, Mistrova posmrtná maska a další exponáty). V 17 hodin byl zahájen koncert, z něhož jsme však mohli bohužel vyslechnout jen prvo část, protože odjezd nebylo možné vzhledem k nepříznivým povětrnostním podmínkám (padal sníh, váli silný vítr a byl třešknutý mráz) odložit na pozdější dobu.

A tak jsme s těžkým srdcem opouštěli Tylovo divadlo v Poličce v polovině koncertu. Ale i přes toto zklamání jsme se do Prahy vraceli obohaceni mnoha krásnými dojmy.

dr. MARIE LAUSCHMANNOVÁ

Během třidenního hudebního festivalu Polička Bohuslava Martinů 1980 vystoupil rovněž Vachův sbor moravských učitelů se sborníkem A. Veselým

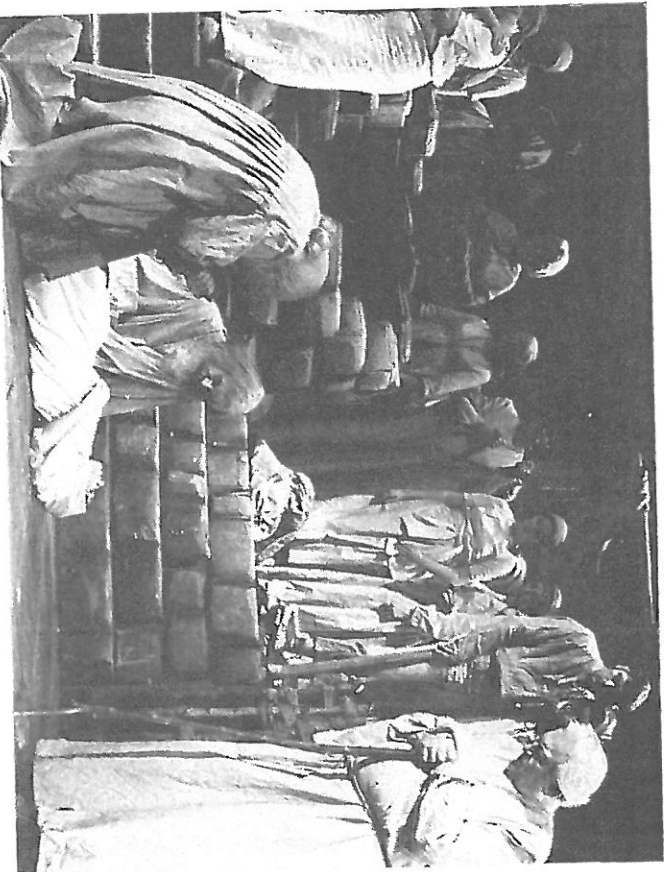
POLIČSKÝ HUDEBNÍ FESTIVAL

Vyvrcholením oslav nedožitých 90. narozenin Bohuslava Martinů, které se konaly v průběhu roku 1980 v různých městech naší republiky, se stal hudební festival »Polička Bohuslava Martinů 1980« ve skladatelově rodném městě ve dnech 5.—7. prosince toho roku. Slavnostní ráz celé akce podtrhla účast významných oficiálních osobností, představitelů společenského a kulturního života v čele s ministrem kultury ČSR doc. dr. Milanem Klusákem, CSC. Přítomni byli rovněž vedoucí hudebního oddělení ministerstva kultury V. Gutých, ředitel Českého hudebního fondu V. Ševčík, předseda Společnosti B. Martinů prof. dr. V. Holzknecht, předseda Nadace B. Martinů při ČHF národní umělec prof. J. Páleníček a mnoho dalších hostů, zastupujících náš společenský i kulturní život.

Úvodní koncert patřil dílu Bohuslava Martinů a několikta dalších českých a moravských skladatelů v podání Vachova sboru moravských učitelů pod vedením A. Veselého. Třebaže záměrem večera zřejmě mělo být kontinuální zapojení odkazu B. Martinů do kontextu české hudební tvorby, celistvá programová koncepce večera se poněkud vymkla rámci soustavnosti a program měl namnoze ráz spíše náhodný. Obsahově nesourodý, nahodilý a dramaturgicky nedůsledný program byl navíc tělesem interpretován v provedení s mnohými intonačními labilitami, se zvukovou nesouměrností jednotlivých hlasů a malou kultivovaností hlasových fondů. Koncert proto nebyl svou úrovní interpretace právě nejlepší vstupu branou festivalu. Snad nejkvalitnější si moravské učitelky vedly při provedení Martinů Českých říkadél, i když ani tu nechyběly jisté nedostatky, zatímco interpretace jeho Petrklíče měla řadu zřejmých kazů.

Brněnská opera si již dříve získala velké posluchačské i recenzentské úspěchy inscenací opery B. Martinů Řecké pašije. Jisté ne náhodou, vždyt hudební kompaktnost i myšlenková (syžetová) sféra tohoto díla získaly oprávněný zájem již za skladatelova života. Díky brněnské operní scéně je tato opera prováděna již řadu měsíců a stala se i součástí festivalů Pražské jaro 1980 a Mezinárodního hudebního festivalu, který se téhož roku na podzim konal v Brně.

Provedení ve velkém sále Tylova divadla v Poličce s sebou pochopitelně přineslo mnohé obtíže rázu technického i zvukového, jež ovšem bylo možné předpokládat: malé jevištní prostory poličského divadla a ještě menší orchestrístě způsobilý zvukový chaos, takže zpěváci zanikali ve hřmotném a místy málo disciplinovaném orchestrálním doprovodu — snad kromě Richarda Nováka v roli otce Fortise, jehož sytý a barvitý hlasový fond se stal oporou celého provedení v Poličce. Málo přesvědčivý byl Václav Halib jako kněz Grigoris — vzpomínka na výkon E. Hakena na scéně pražského Národního divadla tuto skutečnost ještě podtrhuje. Nepřirozený pohybový výkon a zvuková labilita Jiřího Olejníčka v roli Manolía (pro tuto operní postavu málo vhodný typ zpěvákai) byly dalším důvodem ke skeptickému pohledu, i když mnohé menší role byly provedeny s patřičnou úrovní a kvalitou: Lenio (Jaroslava Janská), Katerína (Magdalena Blahušáková), Yannakos (Vladimír Krejčík) i představitel dalších postav splnili pěvecké i herecké požadavky s přístupem, který je u nich zřejmý i na mateřské scéně brněnského divadla. Nabízí se tedy otázka, zda příslušný technický personál při projektování pohostinského představení v Poličce dobře odhadl všechny možnosti i obtíže a zda v souladu s tím dramaturgie obsadila pro toto provedení jednotlivé role vhodnými představiteli.

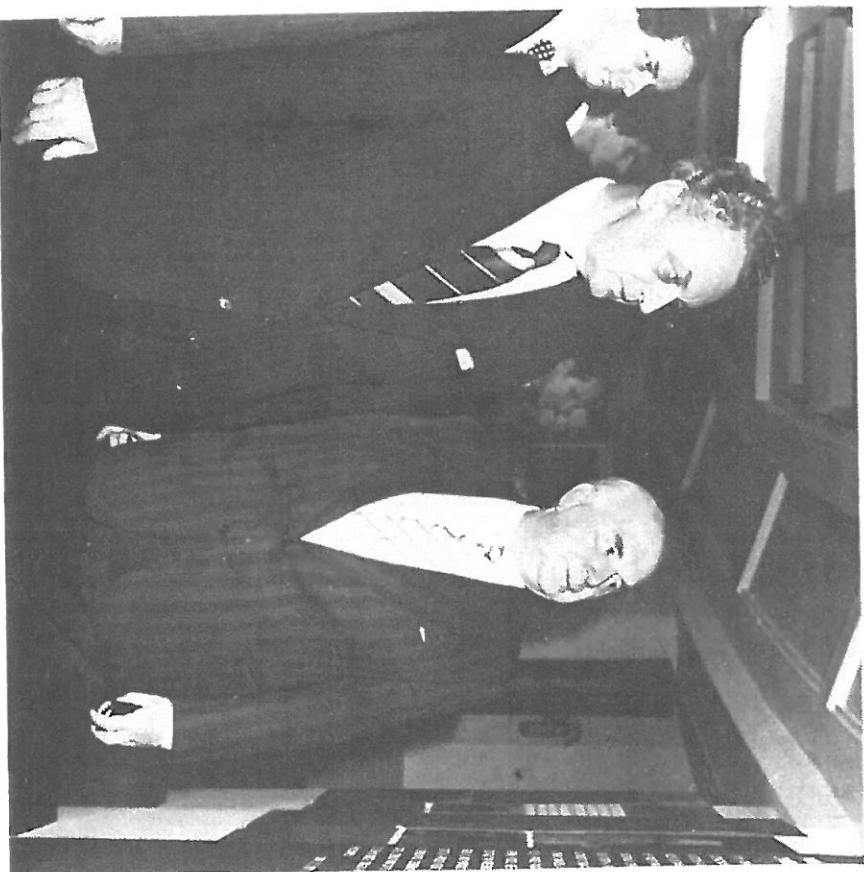
Brněnské nastudování opery Recké pašije si získalo četná uznání nejenom v rámci domácího hudebního života, ale i v zahraničí

Vrcholem poličského festivalu byl nepochybně závěrečný koncert, při němž zazněla Martinů Romance z pampelišek ve výborném a prociťtém provedení Pražského filharmonického sboru (sborníkem Lubomír Mátl) a posléze dvě stěžejní díla Martinů — Památník Lidicím a IV. symfonie, jejichž provedení Českou filharmonií pod taktovkou Petra Altrichterera bylo přesvědčivé a adekvátní.

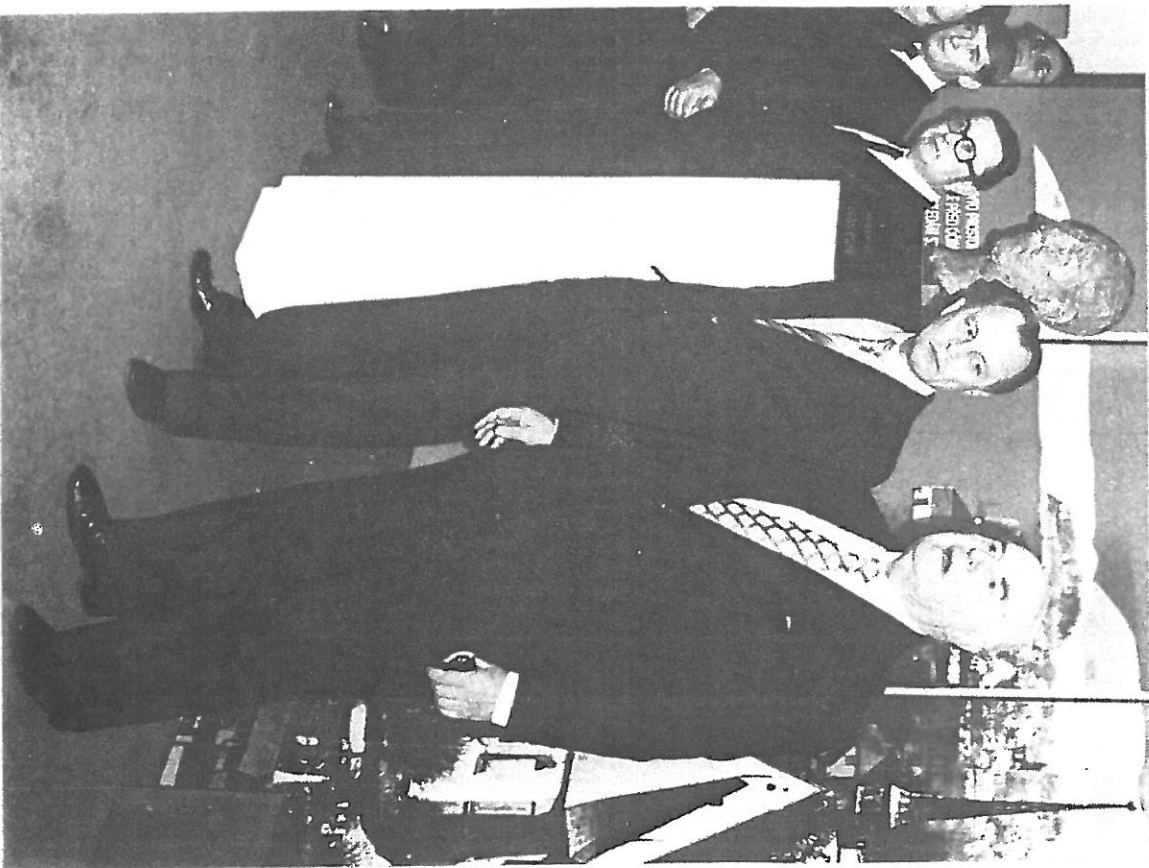
Součástí martinůvských oslav v rodné Poličce se stalo zahájení výstavy »Cesty vedou domů«. Tento příznačný motiv pro život a dílo Martinů se stal ústřední myšlenkou výstavy, která se v náznaku snažila osvětlit vztah Poličky ke svému velkému rodákovi, byť šlo spíše jenom o torzovitě pochopení této široké problematiky. Avšak výstava mohla dobře splnit svůj záměr jako součást slavnostních koncertů a jako organická složka veškerého hudebního dění, jež se konalo na počest tohoto klasika české hudby 20. století v jeho rodné Poličce.

Společně s mnoha významnými hosty se vernisáže této výstavy zúčastnili také mnozí členové Společnosti Bohuslava Martinů, a to jak z Poličky a jejího okolí, tak i z odboček ostatních (Praha, Brno, Gottwaldov). Hlavní projev zde přednesl předseda Společnosti Bohuslava Martinů prof. dr. Václav Holzknecht. Při pomněl v něm nejenom vztah Martinů k rodné zemi a obřádcům, ale i významný podíl naší současnosti na trvalém zpřístupňování díla tohoto velkého klasika české hudby. [Projev v plném znění uvádíme na jiném místě tohoto čísla Zpráv SBM.]

(the)

Ministr kultury ČR doc. dr. Milan Klusák, GSc., si v doprovodu předsedy SBM prof. dr. Václava Holzknechta prohlédl vystavené exponáty výstavy

Slavnostní projev na vernisáži výstavy »Cesty vedou domů«, která byla instalována v polištěm Tylové divadle, promluvil předseda Společnosti B. Martinů prof. dr. Václav Holzknecht (první zprava během projevu) a ředitel Českého hudebního fondu v Praze Vladimír Ševčík (druhý zprava); na fotografii je rovněž člen předsednictva SBM JUDr. Richard Klus, vedoucí pracovník GHF, a dramaturg Čs. televize dr. František Kontek

SLAVNOSTNÍ PROJEV PŘEDSEDY SBM PROF. DR. VÁCLAVA HOLZKNECHTA

(z vernisáže výstavy »Cesty vedou domů« 5. 12. 1980 v Poliště)

Dostalo se mi cti, abych dnes zahájil v divadle Josefa Kajetána Tyla v Poliště výstavu k počtē nedožitých devadesátin polištěkého rodáka Bohuslava Martinů. Tato výstava nás přenášē do minulých let a představuje nám Bohuslava Martinů i všechny jeho přātele zase v tē podobē, ve které tehdá žil a jak jsme je znali. Bohuslav Martinů se takto vracē do svého rodného města v podobē obrazové a my s radostē vítáme možnost seznāmit se s jednotlivými etapami jeho života i jeho tvorby.

Byl to život velmi bohatý a je nám všem vcelku dobře znám. Vímē tēž, že Martinů toužil po návratu domů, ale že se ho nedočkā. Dočkā se ho vlastně až v posmrtné formē, kdy ho Poliště přijala slavnostně a uložila ho na místní hřbitov. Jestliže se však Martinů osobně do své vlasti nevrátil, vracē se nyní jako skladatel a jeho dílo je přijímāno všude s otevřenou náručí. Je to překvapivé a my jsme se nedožili ničeho podobného nikdy předtím a zatím ani ne potom.

K jeho počtē a na ochranu jeho díla se utvořila Společnost Bohuslava Martinů v Praze, rok nato už vznikla brněnská pobočka, o rok později v Poliště a nyní se hlāsē Gottwaldov. To je něco neobyčejného! Našli se lidé, kteří se dobrovolně hlāsē o práci na propagaci díla Bohuslava Martinů, a tēch lidí — a jsou vynikající — je hodně. To znamená něco velmi příznivého pro dílo Martinů jako takové.

Bohuslav, který byl odloučen od vlasti, se proslavil v cizinē. Proslavil se především tím, že se za něho postavily osobnosti takové, jako byl Sergej Kusevickij, Charles Munch, Ernest Ansermet, Paul Sacher a další. Je tedy pochopitelné, že tito vlivní dirigenti mohli propagovat jeho díla s prvotřídními světovými orchestry, což pro Bohuslava Martinů znamenalo velmi mnoho. Kromē toho tu byli i čelní sólistē, kteří usilovali o to, aby měl možnost interpretovat jeho díla premiórovē. Samozřejmě, že se doba změnila: tito lidé většinou už nežijí. Jestliže odešli a přišli sem jiní, kteří mají jiné záliby a jiné autory, poklesl tento kurs v cizinē, i když nezminzel. Bohuslav Martinů zůstal znám jako čelný evropský skladatel našeho století. Nicménē osobní vliv je vzdácky dležitý.

Nyní jsme však svědky něčeho v podstatē velmi radostného: dílo Martinů se vrátilo zpátky do rodné země. U nás nejenže vznikly Společnosti, ale dílo Martinů se skutečně hraje. Je na

repertoáru mnohých orchestrů, komorních souborů a zájem o tvorbu Martinů mají i četní sólisté. Řekl bych toto: pro propagaci uměleckého díla jsou nejdůležitější praktičtí hudebníci. Jestliže se oni do něčeho zamloují a začnou to hrát — a třeba si i opísnují noty! —, pak je vyhráno. A jestliže obecnost zabere a toto dílo rádo poslouchá, potom je věc hotová. Tady se tak stalo.

Samozřejmě my, kteří o hudbě píšeme nebo mluvíme, přispíváme svým dílem k její popularizaci. Avšak my jsme v tomto dění vedlejší, hlavní slovo mají praktičtí hudebníci, kteří se do Martinů zamlouvali a kteří ho hrají — a to výborně!

Dílo velkého polického rodáka dokonce proniklo do našeho života natolik, že třeba Otvírání studánek, kde je v textové části umělecký popis jakéhosi obřadu v oblasti mezi Čechami a Mora-

Hudební skladatel a klavírista, národní umělec prof. Josef Palenčík, předseda Nadace B. Martinů při CHF, v rozhovoru s P. Maxem Khellenhalsem ze Švýcarska, osobním přítelem manžela Martinů, na výstavě v Poličce

vou na Vysočině, jež Bohuslav Martinů zhudebnil, vlastně znárodnělo a že se ho dokonce při tomto obřadu používá, což je také zcela ojedinelé.

Krátce řečeno, můžeme být při otevření této výstavy velmi spokojeni s tím, jak to s Bohuslavem Martinů, který byl kdysi velmi diskutován, dopadlo. Je jasné, že je to jeden z čelných skladatelů dnešní doby a že patří k oněm vedoucím autorům — on, Sostakovič, Stravinskij, Britten a někteří další, kteří, když odešli, zanechali tržn evropské hudby zatím prázdný. Ale nás těší skutečnost, že Martinů patří celým svým obrovským dílem — které musí být ještě důkladněji prozkoumáno a do praktického života uvedeno — k opravdovým tvůrcům dvacátého století, kteří obohatili náš život a neustále jej obohacují.

Bohuslavu Martinů vděčíme za mnohé, a proto nejsou tyto oslavy nikterak přehnané. Je to jenom projev úcty a projev díky velkému Mistru.

Valter Hudebnický

je

ZE ZAHAJOVACÍHO PROJEVU TAJEMNÍKA OV KSČ VE SVITAVÁCH JAROSLAVA GLOSERA

(z hudebního festivalu »Polička Bohuslava Martinů 1980«)

Naše komunistická strana a socialistický stát se hlásí ke kulturnímu dědictví, k vynikajícím umělcům, kteří vytvořili dílo, jímž obohatili pokladnici národní a světové kultury. Jedním z nich je polický rodák Bohuslav Martinů, český skladatel, od jehož narození právě uplynulo 90 let.

Svým dílem se Martinů zařadil mezi naše hudební velikány: Smetanu, Dvořáka a Janáčka. Jejich tvorba se stala majetkem širokých lidových vrstev a živě a úspěšně hovoří k člověku dneška.

Vzpomínám si, jak mezi nás v roce 1977 při Mladé Smetanově Litomyšli přišel národní umělec Václav Dobiáš, který se vyjádřil o Bohuslavu Martinů jako o velkém umělci, jehož hudba k nám mluví »sínou a důvěrnou citovostí«.

Máme náročná kritéria na kulturní a uměleckou tvorbu. Hudba Bohuslava Martinů je splňuje a právem se jí dostává uznání naší socialistické společnosti.

Obohacuje lidský život a má vliv na formování všestranně rozvinutého člověka. Sám Bohuslav Martinů vyslovil přesvědčení, že hudby je třeba užít ve prospěch »nejen našeho městečka (měl na mysli Poličku) a ostatního okolí, ale ve prospěch všech lidí dobré vůle v celém světě«.

Životní cesta Mistra Bohuslava Martinů nebyla lehká. Po dlouhou dobu přebýval za hranicemi, ale svou rodnou zemi nepřestal milovat. Jeho niterné spojení s vlastí ho nikdy neopustilo. Naopak. Jak říká lidové přísloví: »Vzdálenost je jako vítr, malou lásku hasí, velkou rozněcuje.« Bez tohoto spojení by nebyl s to složit takovou skladbu, jako je Památník Lidicím, kantáty a celou řadu dalších skladeb. V daleké cizině mu byl domov mocným inspiračním zdrojem. Básnivost a zpěvnost lidu mu poskytovaly nevyčerpateľné hodnoty pro jeho tvorbu. Starý ruský hudební skladatel Michail Ivanovič Glinka kdysi řekl, že hudbu vytváří lid a umělec z tohoto zdroje vychází. Neplatí to i o našem Smetanovi, Dvořákovvi, Janáčkovvi a Martinů? Není náhodné, že po provedení kantáty Otvírání studánek mu prosti lidé z Vysočiny těžkou upracovanou rukou děkovali za skladbu a psali o svých dojmech.

Texty Miloslava Bureše, mající základ v lidové poezii, které Bohuslav Martinů tak mistrně zhudebnil, skladatele pevně a navždy spojily s rodným krajem.

Cykly koncertů jsme zahájili otevřením výstavy, nazvané příznačně Cesty vedou domů. Ano, cesty vedou domů. Připomíná nám to čistou poezii Františka Halase z nedalekého Kunštátu a působivé verše Miloslava Bureše. Po celoživotní pouti několik měsíců před svou smrtí napsal Bohuslav Martinů své sestře do Poličky: »Opatruj domek a hrob a připrav všechno k našemu návratu.« Toto přání se mu nespěšilo, neboť zákeřná choroba ukončila předčasně jeho život.

Po úsilí ministerstva kultury ČSR bylo tělo Bohuslava Martinů převezeno ze Švýcarska a uloženo v rodném hrobce v Poličce. Festival hudby Bohuslava Martinů, který dnes začíná, je jedním z příkladů nevededního zájmu celé naší společnosti o dílo, které svými kořeny sahá právě sem, do jeho rodného Poličska.

Na třídením hudebním festivalu »Polička Bohuslava Martinů 1980« vystoupila s velkým úspěchem Česká filharmonie za řízení Petra Altrichera

NÁCHODSKÝ HOLD DÍLU VELKÉHO SKLADATELE

Srnužení Komorní hudba Náchod při Náchodském kulturním středisku uspořádalo dne 10. listopadu 1980 v Městském divadle jako 3. abonentní koncert své 54. sezóny vystoupení Trio Boh. Martinů ve složení Bohuslav Matoušek (housle), Miroslav Petráš (violoncello) a Petr Adamec (klavír) za spolupřítomnosti flétnisty prof. Jana Hecla.

Při přivítání posluchačů i účinkujících umělců a krátkém zhodnocení významu Bohuslava Martinů pro naši i světovou hudbu dvacátého století předseda Komorní hudby Náchod prof. Václav Mlýšák zdůraznil, že koncert se koná ve spolupráci se Společností B. Martinů a s Českým hudebním fondem v Praze k uctění 90. výročí Mistraova narození.

Na programu zaznělo z tvorby B. Martinů Trio pro flétnu, klavír a violoncello a Trio č. 2 d moll. Koncert měl velmi vysokou uměleckou úroveň a také účast více než pěti set posluchačů byla, holdem památce tohoto velkého českého skladatele. Všichni posluchači, s nimiž jsme po koncertě hovořili, byli velmi spokojeni výkony umělců i dramaturgickou koncepcí programu večera, o čemž svědčili i dlouhohraující polesek. Děkujeme tímto Společnosti Bohuslava Martinů a především Českému hudebnímu fondu v Praze za možnost uspořádání tohoto koncertu, který se těšil přízni publika a byl zároveň cenným doplněním veskerého-náchodského kulturního dění.

KARL ČERNOC, jednatel úboru Komorní hudby Náchod

KONCERT PLNÝ SVĚŽÍ A RADOSTNĚ ATMOSFÉRY

U příležitosti blížících se nedožitých devadesátin B. Martinů uspořádala Konzervatoř v Praze koncert z díla tohoto skladatele, na němž mladí pěvci a instrumentalisté za doprovodu profesorů pražské konzervatoře přednesli zajímavý výběr z komorního díla tohoto autora. V klavírních skladbách Polka in D, Pastorale a Etuda in A se představila Lucie Kocianová, posluchač, pěveckého oddělení Vojtěch Nalezenc přednesl dvě písně z cyklu Špalíček a píseň Děvče z Moravy z Písníček na dvě stránky, Intermezzo pro housle a klavír zahrál mladý houslista Vladimír Bukáč, písně Zvolenovec chlapi (z Písníček na dvě stránky), Sedmdesát suken mala a Pověz že mi, pověz (z Nových slovenských písní) interpretovala Salome Eberlová. Na závěr první poloviny koncertu vystoupil Radek Malotín v Sonátě pro flétnu a klavír.

Druhá část večera byla zahájena Sonátinou pro trubku a klavír v provedení Josefa Mikuly, následoval výběr čtyř částí z Písníček na jednu stránku v podání Zuzany Paulové, Miroslav Plechátý se představil v Sonátině pro klavír a klavír, dvě z Nových slovenských písní zazpívala Hedvika Turdová a na závěr koncertu přednesla Hana Kuchařová Variace na Rossiniho téma.

Za klavírních doprovodů profesorů pražské konzervatoře podali všichni účinkující z řad posluchačů Konzervatoře v Praze skutečně velmi pěkné výkony, což svědčí nejenom o jejich dokonalé přípravě a jednolitých pedagogů, ale i o tom, že dílo Bohuslava Martinů je jim skutečně velmi blízké. Mladí hudebníci připravili mnoho pěkných posluchačských dojmů a tomuto večeru, který se konal 8. října 1980 v Domě umělců v Praze, dali mladí umělci do dirku skutečně svěží a radostnou atmosféru.

PHM. LIBUŠE PEŠKOVÁ

OPERNÍ SVĚT BOHUSLAVA MARTINŮ

V roce 1980 se v celé naší zemi uskutečnilo nespočetné množství různých akcí, spjatých se vzpomínkami na blížící se jubileum B. Martinů. Také pražský výstavnický život byl při této příležitosti obohacen podnětnou výstavou, která se uskutečnila v Divadle hudby, tedy v místech, kde před čtyřmi roky vznikla naše Společnost.

Přítomnost celé řady významných osobností našeho společenského, kulturního i uměleckého života na vernisáži této vý-

Úvodní slovo na vernisáži pražské martinovské výstavy přednesla odborná pracovníce Divadelního ústavu v Praze dr. Eva Vítová

stavy svědčila o mimořádnosti této podnětné akce, uspořádané ve spolupráci kompetentních pražských kulturních institucí (vydavatelství Supraphon, Divadelní ústav a další).

Po úvodním proslovu náměstkyně ředitele n. p. Supraphon dr. Olgy Šotolové přednesla obsažný referát odborná pracovníce Divadelního ústavu v Praze dr. Eva Vítová, s jejímž projevem seznamujeme čtenáře na dalších stránkách.

Mezi přítomnými byli na vernisáži účastní také mnozí členové Společnosti B. Martinů, kteří ocenili nejenom dobře řešené uspořádání výstavy, jež vhodným způsobem seznamovala s tradicí i současností inscenací jevištních děl B. Martinů, ale i slavnostní průběh zahájení, na němž pochopitelně nechyběla ani kulturní vložka ze skladatelovy tvorby.

Během října, kdy byla výstava Operní svět Bohuslava Martinů ve výstavní síni pražského Divadla hudby otevřena, se v tomto divadle uskutečnilo rovněž několik tematicky zaměřených programů s martinůvskými náměty.

V cyklu pořadů pražského Divadla hudby »Hudba a scéna« byl pořad dr. Jiřího Kolaríka »Špalíček« věnován stejnojmennému baletu B. Martinů. V hudební části vystoupili členové Pražských madrigalistů, komorního souboru při České filharmonii.

Z cyklu hudebně dramatických pořadů, věnovaných osobnosti i tvorbě velkého politického skladatele, byl během trvání této výstavy v pražském Divadle hudby uveden pořad dr. Olgy Kebertové »Kouzlo jeviště«, v němž autorka využila ukázek z něko-

lika děl Bohuslava Martinů, jejichž umělecká hodnota si už dávno získala své publikum. Kromě oblíbených oper Julietta, Recké pa- ziskala své publikum. Kromě oblíbených oper Julietta, Recké pa- žije, Hry o Marii, Mirandolina a Ariadna se spolu s Kuchyňskou revuí v hudební části návštěvníci večera seznámili i s méně zná- mou tvorbou Bohuslava Martinů, reprezentovanou balety Istar, Kdo je na světě nejmocnější a operou Voják a tanečnice.

Podobně jako o tyto a další pořady, byl také zájem o výstavu Operní svět Bohuslava Martinů, tvořící přehledku jednotlivých inscenací děl B. Martinů v různých obdobích v charakteristických provedeních našich operních scén, ze strany návštěvníků trvalý.

(ar)

fe

ÚVODNÍ SLOVO DR. EKVY VÍTOVÉ, ODBORNĚ PRACOVNICE DIVADELNÍHO ÚSTAVU V PRAZE

(ze zahájení výstavy »Operní svět B. Martinů« 14. 9. 1980 v Praze)

Operní svět Bohuslava Martinů, jak jsme nazvali tuto výsta- vu, je neobyčejně barevný, různorodý, bohatý. A co hlavně — je divadelní. Málokrterý skladatel věnoval tolik soustavně pozornosti hledání nového tvaru soudobé opery jako právě Bohuslav Marti- nů. A to hledání nejen v oblasti kompoziční, ale i v oblasti ná- mětové. Sledujeme-li linii operní tvorby Bohuslava Martinů, uka- zuje se, že již po prvním doteku s inspiřujícími prostředím Paříže 20. let reagoval na řadu podnětů právě prověřováním možností, současně hudebního divadla. Na konci 20. let napsal tři opery, k nimž nejčastěji slyšíme připojovat epiteton experimentální. Voják a tanečnice, Slzy nože a Trojí přání jsou svým způsobem díly experimentálními — první ve výsledném zpracování Plautovy komedie Lišák Pseudolus, ve zpracování zcela metradličním, druhé v dadaisticko-surrealistickém vyznění, třetí v silném podílu filmu jako prosazujícího se umění (Martinů také nazval tuto operu jako prosazujícího se umění [Martinů také nazval tuto operu jako prosazujícího se umění]). Přesněji než experimentálními operami by bylo lze je nazvat díly hledajícími novou formu, nový tvar.

Klíčem k dalšímu hledání scénické tvorby, zejména operní, se Bohuslavu Martinů stala ve 30. letech lidová hra. Vznikl zpí- vaný balet Špalíček, na něj navazující cyklická opera Hry o Marii, Divadlo za branou. Martinů měl pevně vyhraněný úmysl těmito

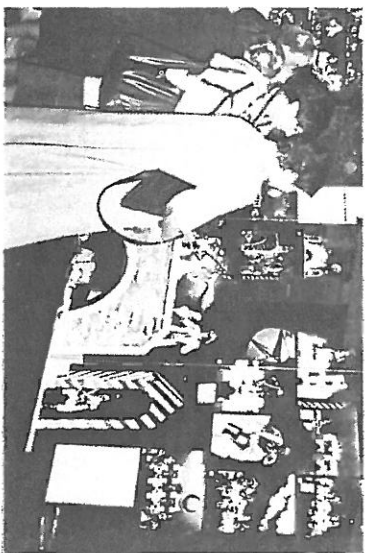
scénickými díly si vychovat svého diváka, který by posléze přijal náročnou soudobou operu. Námětově se Martinů snažil naplnit mezeru, která se v librettech českých oper vytvořila, a proto se záměrně vrátil k lidovým zvykům, legendám, jarmarečním histo- riím.

Tři jednoaktovky z konce 30. let — Hlas lesa, Veselohra na mostě a Dvakrát Alexandr, z nichž první dvě byly psány jako opery rozhlasové, doplňují výčet scénické tvorby v tomto boha- tém tvůrčím období, jež bylo korunováno vytvořením Julietty. Tato opera zrála v tvůrčích plánech Bohuslava Martinů dlouho, od inspirace hrou Georgese Neveuuxe Snář přes původní představu baletu až k dílu, jak ho známe z jevištní podoby, k dílu mezimú ve vývoji operní tvorby Bohuslava Martinů i ve vývoji celé sou- době opery. Zde je třeba se zmínit o spolupráci Bohuslava Marti- nů s umělci, pro něž Julietta připravoval, o spolupráci, která byla v závěrečné fázi podstatná a přínosná. Julietta měla premiéru v ND, dirigentem byl Václav Talich, režisérem Jindřich Honzl, výtvarníkem František Muzika. Premiéru v březnu 1938 Martinů označil za splnění snu o ideální spolupráci skladatele, dirigenta, výtvarníka, režiséra a pěvců.

Na vernisáži martinůvské výstavy v pražském Divadle hudby vystoupilo rovněž Panochovo kvarteto

K operní tvorbě se Bohuslav Martinů opět vrátil ve své vrcholné tvůrčí etapě, v padesátých letech. Za první tři roky tohoto desetiletí napsal tři díla; dvě jednoaktovky, jež byly určeny televiznímu provedení — Čím lidé žijí a Ženitba, posléze celovečerní Mirandolínu na Goldoniho text. Tato opera, charakterizovaná samotným Martinů jako dílko vesele od začátku do konce, byla nádechem před kompozicí díla v této oblasti nejvýznamnějšího, před Řeckými pašijemi. Toto umělecky vrcholné dílo označil Bohuslav Martinů za hledání řádu, v němž jsou zachovány a potvrzeny lidské i umělecké hodnoty. Za čtyři roky tvrdého tvůrčího zápasu vzniklo několik verzí, s jejichž definitivní podobou nebyl Martinů stále spokojen. Řecké pašije jsou monumentálním dílem, dávajícím odpověď na cestu hledání, již skladatel prošel.

Návštěvníci pohádá pražského Divadla hudby během představení pravidelně navštěvovali výstavu z tvorby B. Martinů v pražském Divadle hudby

Na výstavě «Operní svět Bohuslava Martinů» v pražském Divadle hudby bylo vystaveno množství fotografií ze scénických provedení děl tohoto skladatele

Přesto, že operním epilogem Bohuslava Martinů je opera Ariadna, naše výstava jí klade před Řecké pašije, které jsou bezesporu skladatelovým uměleckým vrcholem; ostatně časově spadá poslední verze Řeckých pašjí do doby dokončení Ariadny. Opery Bohuslava Martinů záhy pronikly na naše scény a téměř v každé sezóně některá naše operní scéna uvede alespoň jednu z nich. V současnosti jsou kromě Mirandolíny, jež byla inscenována v Národním divadle jako poslední premiéra loňské sezóny, na repertoáru českých operních divadel obě nejvýznamnější díla Bohuslava Martinů — Julietta v Plzni a Řecké pašije v Brně.

Snad ještě zbyváá dodat, že brněnská scéna sehrála v tradici inscenování oper Martinů významnou roli. Odehrávaly se na ní světové premiéry jeho oper, a to nejen před válkou, ale i v 60. letech — Slzy nože, Hlas lesa, Trojí přání. Většinu dalších oper uvedla tato scéna v československé premiéře a bude-li nastudována opera Čím lidé žijí v této sezóně, bude brněnská opera jedinou scénou, která uvedla všechna operní díla Bohuslava Martinů.

Operní svět Bohuslava Martinů je vyklenut z výrazných tvůrčích bodů, které mají jednu společnou, zásadní podobu: Martinů cítil a cíl v opeře divadlo. Komponoval svá operní díla jako díla divadelní, s konkrétní, neobyčejně rozvinutou scénickou představou, již přizpůsoboval libretu, která si většinou psal sám. V jeho operním světě ožilo na scéně nespočet postav, z nichž každá má lidskou pravdivost a přirozenou dramatickosti. Proto zůstane operní svět Bohuslava Martinů přitažlivým pro všechny, kteří milují divadlo pro jeho neopakovatelnou vůni, proto budeme do operního světa Bohuslava Martinů vždy rádi a radostně vstupovat.

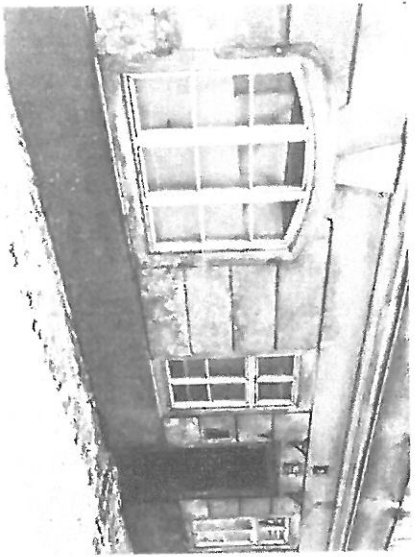
ŽENY V ŽIVOTĚ BOHUSLAVA MARTINŮ

V podvečer dne 3. prosince 1980 jsme se sešli v sále Smetanova muzea v Praze na společné akci Společnosti B. Martinů a Spolku pro ženském studium Minerva, abychom vyslechlí přednášku na téma: Ženy v životě Bohuslava Martinů — matka, sestra, žena a žačka. Na dané téma poukaz přednášel dr. Jaroslav Mihalč, CSC., který charakterizoval jednotlivé ženské postavy ve vztahu k osudům i k tvorbě tohoto velkého skladatele. Překvapením pro nás byla premiéra dosud neopovědané písně «Koleda milostná», komponované na text Karla Jaromíra Erbena paralelně Bohuslavem Martinů i jeho žačkou

Vítězslava Kapráčovou. Obě skladby zazpíval Pavel Turkovič za klavírního doprovodu přednášejícího. Dále jsme vyslechl i intimitní klavírní skladbu »Adagio«, kterou Martinů složil na požádání matky Vítězslava Kapráčové jako vzpomínku na svou geníální, předčasně zemřelou žačku. Z ostiní skladatelovy tvorby zazněl v gramofonověm záznamu jeden z jeho madrigalů a scénna z opery Reček pašije, sekání Manolia s Katerinou, scéna, v níž je hudebně tak uštině vyjádřena přeměna vztahu Kateriny k Manolioví. Přednáška byla doplněna i bohatým obrázkovým materiálem.

Rozcházelí jsme se nejen v radostném pocitu uspokojení, ale i s mnoha novými poznatky, s nimiž jsme byli na této podnětné a poučné akci SBM seznameni.

(14)

Okno, jímž mladí studenti — B. Martinů a S. Novák — někdy potají chodili do svého podírnímu v Hroznové ulici č. 8 v Praze na Kampě

TEMATICKÁ VYCHÁZKA PRAHOU

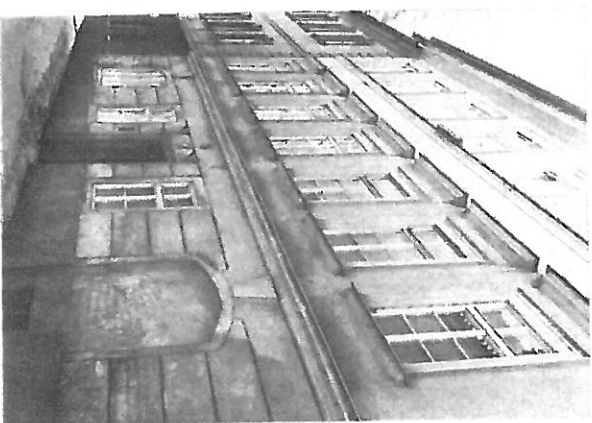
Ve středu 29. října 1980 odpoledne jsme se shromáždili ve Velkopřevorském náměstí v Praze na Malé straně, kde nás dr. Jaroslav Měhule, CSC, informoval o programu vycházky členů pražské pobočky Společnosti B. Martinů. Nejprve jsme zašli do Muzea hudebních nástrojů (dnes součásti Muzea české hudby), kde jsme nahlédli do některých rukopisných partitur Bohuslava Martinů, psaných neobyčejně pečlivě. Po posledním vykladu o pobytích Martinů v Praze (jako konzervatorista byly velice často střídaly) jsme vykračili na Kampu kolem Trnkova domu, kde jsme vzpomněli na skladatele Josefa Myslivečka, který se tam před svým výpadem do světa hudby vyučil mlýnářskému řemeslu.

Zastavili jsme se před domem, v němž bydlel spolu se Stanislavem Novákem Bohuslav Martinů. Žíté jsme si představovali, jak si oba mladí studenti, nadšení tehdy pro hudbu Gustava Mahlera, zracovali cestu do bytu oknem. Na tomto domě se předpokládá umístění pamětní desky, na níž by bylo vzpomenu bouřlivého rozvoje obou mladých hudebníků.

Při zajímavé procházce po Karlově mostě — už pod modrým nebem, zatímco na počátku naší cesty bylo přeháňové počasí — jsme se z uypřádnění akademického malíře V. J. Žitky, člena naší Společnosti, leccos zajímavého dozvěděli o sociálních Brokoffových i Braunových i o obdivuhodné symbolice zakleté geníálním Parléřem a jeho spolupůvci do konstrukce tohoto starobylého mostu.

Konečně jsme došli do Karpovy ulice, k domu s bustou významného českého hudebního skladatele Jaroslava Ježka, kde jsme byli mile přivítáni skladatelovou sestrou paní Jarmilou Strnadovou, která tam bydlí, a naší milou průvodkyní této vycházky paní Frances Ježkovou, vdovou po tomto komponistovi. Vstoupili jsme do prosulého modrého pokoje, kde na nás dýchla hrst vzpomínek na Jaroslava Ježka z krásného klavíru, fotoaparát, partitury a z celého zařízení pokoje s modrým stropem. Se zájmem jsme vyslechl krátkou přednášku o vztazích Bohuslava Martinů k Jaroslavu Ježkovi ve Spojených státech amerických, kde oba žili v období druhé světové války v emigraci. Odcházelí jsme obohaeni krásnými dojmy a s perspektivou brzkého shledání na některé z dalších akcí Společnosti B. Martinů.

(mlau)

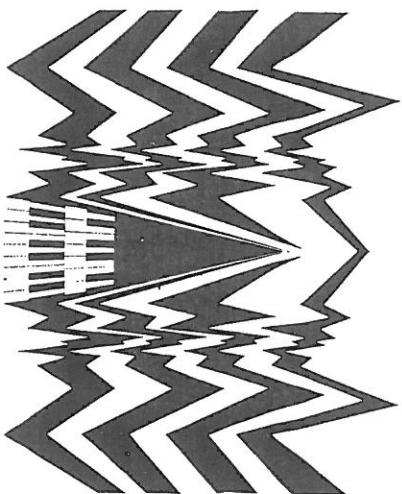
Dům čp. 8 v Hroznové ulici v Praze na Kampě, kde bydlel Bohuslav Martinů spolu se svým přítelem houslistou Stanislavem Novákem

Na paměť pobytu Bohuslava Martinů a houslového virtuóza Stanislava Nováka se uvazuje o zasažení pamětní desky na tomto domě

**STÁTNI VĚDECKÁ KNIHOVNA V BRNĚ
ZVE NA VÝSTAVU**

**DÍLO
BOHUSLAVA
MARTINŮ**

Moderně a poutavě řešeny pláket Státní vědecké knihovny v Brně upozorňoval na konání výstavy »Dílo Bohuslava Martinů« v překrásném barokním interiéru augustiniánské starobrněnské historické knihovny, která je dnes součástí SVK

**25. ZÁŘÍ AŽ 5. ŘÍJNA 1980 V BAROKNÍM SÁLE
STAROBRNĚNSKÉ HISTORICKÉ KNIHOVNY**

BRNO, MENDLOVO NÁMĚSTÍ 1

OTVĚRY - PÁTERY 10-17 HODIN, SOBOTA A NEDĚLE 10-14 HODIN

Z FONDŮ BRNĚNSKÉ STÁTNI VĚDECKÉ KNIHOVNY

Bohatý archiv Státní vědecké knihovny v Brně obsahuje mimo jiné i řadu cenných a skutečně ojedinělých exponátů i se vztahem k životu a tvůrčímu odkazu Bohuslava Martinů. Přestože čtenáři mají možnost při studiu z těchto materiálů ke své odborné i pedagogické činnosti průběžně čerpat nové poznatky, roz-

hodlo se vedení brněnské Státní vědecké knihovny k uspořádání celistvěji pojaté výstavy, která shrnovala exponáty různé provenience se vztahem k Martinů.

Autorka výstavy dr. Jaromíra Trojmanová, která má svou odbornou činnost k propagaci díla B. Martinů velmi blízko, zde na malé ploše soustředila skutečně reprezentativní výběr exponátů, které svou ojedinělostí a exkluzivitou pochopitelně přilákaly stovky zájemců. Ostatně velmi pochvalně zápisy v knize návštěv byly důkazem o promyšlené koncepci celé výstavy, na jejímž zahájení promluvil skladatelův oddaný citel a propagátor prof. dr. Zdeněk Zouhar, předseda výboru brněnské odbočky Společnosti Bohuslava Martinů. Jeho projev, který otiskujeme na jiném místě Zpráv SBM, byl informativní a dokumentačně cenný nejenom ve vztahu k vystaveným exponátům, ale zároveň připomněl význam brněnskému hudebního života při propagování díla Martinů v průběhu posledních padesáti let.

Opravedu mimořádně vysoká návštěvnost vernisáže, kdy na mnohé z účastníků už ani nezbylo místo, stejně jako nevšedně vysoký zájem veřejnosti v průběhu trvání výstavy byl dokladem nejen dobré koncepce této expozice, ale i ukázkou toho, že dnešní brněnská občana mají k dílu Bohuslava Martinů neobyčejně blízko.

[ar]

V podání brněnských umělců také zde zazněly tóny smyčcového kvartetu B. Martinů

Na vernisáži této brněnské výstavy promluvil odang interpret a popularizátor díla Bohuslava Martinů, hudební skladatel prof. dr. Zdeněk Zouhár, CSC.

ZKRÁCENÉ ÚVODNÍ SLOVO PŘEDSEDY BRNĚNSKÉ POBOČKY SBM PROF. DR. ZDENĚKA ZOUHÁRA

(ze zahájení výstavy »Dílo Bohuslava Martinů« 25. 9. 1980 v Brně)

Podobně jako jsme si v letech 1978—1979 připomínali janáčkovské dvouletí, byla léta 1979 a 1980 charakteristická jako dvouletí martinůvské. Vloni uplynulo dvacet let od smrti Bohuslava Martinů (v předvečer onoho výročí byly pietně i slavnostně uloženy jeho ostatky v rodné Poříčce), letos si připomínáme 90. výročí jeho narození. Proto je tato martinůvská dvouletka dobrou příležitostí k dílčímu bilančování, k ohlednutí zpět, ale současně i příležitostí k vytyčení perspektiv. Mezi institucemi, jež takto uvažují či uvažovaly, je též Státní vědecká knihovna v Brně, která nedávno vydala záslužný šestapadesátistránkový výběrový seznam, nazvaný »Dílo Bohuslava Martinů«. Zpracovávala jej Jaromír Trojanová, která také připravila zdejší stejnojmennou výstavu.

Méně zasvěcený zájemce si ovšem může položit otázku, proč se na skladatelově výročí angažuje také instituce sice významná, ale zaměřená přece jen značně všeobecněji, ač velmi fundovaná. Snad bude proto vhodné podotknout, že bývalé hudební oddělení Univerzitní knihovny (která později splynula s technickou a pedagogickou knihovnou v jednotnou Státní vědeckou knihovnu) sehrálo zvláště v letech padesátých roli velmi významnou, ba možno říci vůdčí, a to v souvislosti s tehdejší nesnadnou problematikou martinůvskou.

Dnes je téměř neuvěřitelné jenom pomyšlení, že Bohuslav Martinů, hudební skladatel z našich nejnárodnějších a vedle Dvořáka a Janáčka ve světě z našich nejproslulejších, byl zhruba před čtvrtstoletím z našeho oficiálního hudebního života vytlačován, že byl silně problematizován atd. Stačí si však prolisovat například Hudební rozhledy z té doby, případně i některé dobové publikace. Naštěstí však tehdejší oficiální nepřítel dílu B. Martinů ublížit nemohla, protože lidi dobré vůle skladatelovo dílo stále více přitahovalo, lidé jeho dílo milovali a milují — a nikoliv jen snad »Otvírání studánek«. Ostatně tehdejší nedobří hodnotitelé později svá záporná stanoviska opustili.

A tak prozíravá orientace poměrně malé hudební buňky brněnské (hudební oddělení Univerzitní knihovny) strhla na sebe záhy pozornost nikoliv jen místní, když právě v oněch letech padesátých dala si do štitu jméno B. Martinů, tehdy zhruba šedesátiletého. Za jeho dílo bylo však nutno v té době bojovat, což nebylo vždy právě snadné.

Martinůvský program tohoto oddělení Univerzitní knihovny neobsahoval pouze cílevědomé doplňování knižních a zejména notových tištěných fondů; sbírky byly obohaceny též o mnohé separáty, opisy, fotokopie a mikrofilmy skladatelových rukopisných partitur. Tak například ze skladeb našeho autora je ve fondech knihovny jeho vůbec prvá tištěná skladba (dokonce duplicitně), totiž »Píseň beze slov«, kterou napsal Martinů jako dvacetiletý autodidakt. Dále zde jsou soustředěna některá zajímavá pražská prvá vydání jeho skladeb, jako například »Le Noëli«, »Film en miniature«, »Impromptu« a dalších, četná vydání zahraničních firem, jako je pařížský Ieduc, Eschig nebo Deiss, londýnský Boose and Hawkes, mohučský Schott, vídeňská Universal Edition, kasselský Bärenreiter či moskevský Muzygiz.

Fondy obsahují rovněž několik opisů skladeb B. Martinů; tyto opisy byly cenné zvláště do doby tištěného vydání těchto opusů (například »Velikonoční«, »Pro tanec«, »Instrukтивní duo pro nervózní«). Ve fondech Státní vědecké knihovny rovněž nalezneme zajímavé fotokopie skladeb, které byly či jsou například

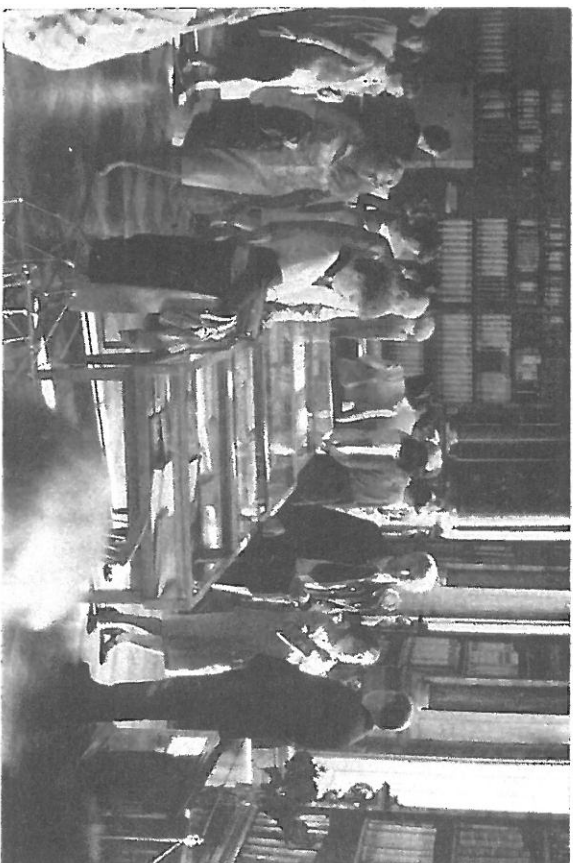

Zvláště potěšitelná byla účast mladých brněnských občanů, kteří během vernisáže obsadili každé volné místo

už rozebrány anebo jsou jinak nedostupné. Je zde tedy deponován třeba cyklus »Borová«, »Esquisses de Dance«, klavírní výtah opery »Hlas lesa«, partitura »Hymnu ke svatému Jakubu«, klavírní skladba »Improvizace na jaře«, partitura »Kvartetu pro klavír, lesní roh, violoncello a bubínek«, klavírní juvenilie »Nocturno« (k Mánosovu obrázku »Přechtený román«), klavírní výtah baletu »Vzpoura« a jiné. Konečně zvláště cenné jsou mikrofilmy rukopisných partitur nebo výtahů řady skladeb B. Martinů; přitomněme například klavírní výtah baletu »Motýl, který dupal«, partituru opery »Divadlo za branou«, baletu »Istar«, »Kouzelných nocí«, skladby »Le Jazz«, symfonické básně »Modrá hodina« a podobně. Ve fondech je však také například pařížské vydání partitury »Kuchyňská revue« se skladatelským rukopisným věnováním a další unikáty.

Je přirozené, že zdejší skrovné výstavní možnosti, ač v prostředí nedávno restaurovaného skvělého barokního interiéru (interiéru, jehož knižní fond ze souboru někdejší augustiniánské knihovny spravuje nyní rovněž Státní vědecká knihovna v Brně), na tomto místě dovolují zveřejnit pouze malou část naznačené kolekce díla B. Martinů. Je však navíc doplněna některými xerokopii skladatelovy tištěné hudebně-literární produkce, výběrem knih a xerokopii další martinůvské literatury, zejména časopisecké. Mezi zmíněnými knihami je i sborník »B. Martinů«, který v pisatelově redakci vydala ke skladatelským šedesátým pátým narozeninám Univerzitní knihovna v Brně roku 1957 jako vlastně první českou knihu o tomto umělci. Přispěl do ní například Václav Talich, Iša Krejčí, Pavel Bořkovec, Antonín Balatka, Jan Kunc a další. Pro doplnění je výstava obohacena i několika martinůvskými fotografiemi původními i přejetými.

Program bývalého hudebního oddělení Univerzitní knihovny v Brně však obsahoval i realizaci komorních koncertů, jež se konaly ve velké studovně Univerzitní knihovny. Tyto koncerty (a nikoliv jen martinůvské) se staly součástí tehdejšího brněnského hudebního života, který nebyl — zejména kvantitativně — ještě tolik přesycen jako nyní. Zazněla tu četná díla B. Martinů v podání zejména umělců brněnských v premiérách zdejších, československých, ba i světových. Nebyly to však pouze koncerty solitérní. V sezóně 1954—1955 to byla trojice martinůvských koncertů, v sezóně 1955—1956 (ke skladatelovu životnímu jubileu) to bylo šest koncertů, tedy už celý komorní cyklus, k němuž knihovna vydala též plakát s portrétem Bohuslava Martinů podle návrhu ostravského výtvarníka Zdeňka Skřivana. Dodejme ještě, že onen šestidílný koncertní cyklus byl zřejmě prvním martinůvským cyklem vůbec. Poté se uskutečnila ještě čtveřice koncertů v roce 1960 (k dalšímu jubileu skladatele a rovněž u příležitosti jeho úmrtí). Spolu s ostatními dvěma pořady to bylo do roku 1963, kdy se uskutečnil hudební večer »Martinů neznámý«, celkem patnáct koncertů na počest tohoto významného českého skladatele.

Největší úrstvy brněnské hudebníkovně veřejnosti — pochopitelně i členové zdejší pobočky SBM — si prohlédli zajímavé dokumenty z bohatých fondů brněnské Státní vědecké knihovny

Roku 1954 vytvořil Jan Lacko portrét Bohuslava Martinů, který jako soukromý majetek zdobil hudební oddělení Univerzitní knihovny a byl dvakrát dekorativně použit na koncertech v Univerzitní knihovně. V roce 1966 byl tento portrét použit pro plakát Festivalu B. Martinů v Brně, v roce 1979 byla reprodukce portrétu součástí smuteční dekorace nad katafalkem s ostatky skladatele v Poličce.

Z dalších portrétů je v našem kontextu pozoruhodná busta B. Martinů, kterou vytvořila v roce 1957 Karla Vobíšková-Žáková pro velkou studovnu Univerzitní knihovny v Brně. Busta tam byla umístěna od 18. října 1957 až do renovace studovny. Později získala brněnská Univerzitní knihovna ještě další portrét Bohuslava Martinů, a to litografii od J. Janovské, jenž se nyní nachází rovněž v hudebním oddělení. Zmíněné portrétní výtvarné práce jsou na této výstavě prezentovány.

Mezi podněty bývalého hudebního oddělení brněnské Univerzitní knihovny patřil například návrh na pozdravnou adresu skladatele k jeho pětadesátým narozeninám, jejíž uskutečněný originál je nyní uložen ve sbírkách Památníku B. Martinů v Poličce,

Na výstavě, kterou uspořádala Státní vědecká knihovna v Brně, bylo možné shlédnout i mnohé dnes už dávno rozebřené knižní publikace a bibliografické tisky

návrh na realizaci pamětní desky na skladatelově rodné věži jakubského kostela v Poličce, návrh na pojmenování jedné z brněnských ulic skladatelovým jménem (nachází se v Jiráskově čtvrti Brna) a mnohé další.

Podrobněji se o tom všem rozepisují v úvodu vzpomenné publikace Státní vědecké knihovny v Brně — »Dílo B. Martinů«. Zde postaćí snad jen konstatování, že Brno, v němž klíčila martinůvská tradice už od konce let dvacátých, se stalo díky Státní vědecké knihovně, Čs. rozhlasu, Státnímu divadlu, Státní filharmonii, Janáčkově akademii múzických umění a dalším institucím předním centrem martinůvského dění v měřítku celosvětovém.

MARTINŮ VE SVĚTLE SCÉNOGRAFICKÉ TVORBY

U příležitosti 90. výročí narození B. Martinů se uskutečnila řada hudebních akcí, k nimž svým mimořádným významem výrazně přispěla také brněnská výstava Opery a balety Bohuslava Martinů v díle českých scénografů, pořádaná Divadelním ústavem v Praze, Domem umění města Brna, Českým hudebním fondem v Praze a Svazem českých dramatických umělců, instalovaná v přízemí Domu pánů z Kunštátu v Brně ve dnech 3. října až 2. listopadu 1980.

Inscenace oper a baletů B. Martinů tvoří v historii českého divadla pozoruhodnou kapitolu, na níž má značný podíl právě scénografická složka. Peče, s jakou byla díla uváděna, stejně tak jako jejich osobitý charakter a námětová originalita, se staly ne-jednou podnětem ke zcela ojedinelému výtvarnému pohledu. Veliký podíl na uvádění skladatelova odkazu má především brněnská operní scéna, na níž se odehrála většina světových premiér. Mnohé z nich máme ještě v živé paměti, ať je to rozmápné Trojí přání [1972] nebo nedávno nastudovaná balení hříčka Šach králi.

Při celkovém pohledu na scénografii hudebně-dramatického díla Bohuslava Martinů lze s uspokojením konstatovat, že zde nenajdeme vysloveně slabá řešení. Pramení to jak z inspirující síly samotných oper a baletů, tak patrně rovněž z jejich neoteřlostí, která výtvarníkovi nenabízí vyjetou kolej, ale provokuje ho k opravdu tvůrčímu hledání.

Výstava v brněnském Domě pánů z Kunštátu soustředila návrhy většiny dosavadních inscenací dané oblasti — včetně mnohých nastudování předválečných. Byla zde instalována dnes už

Jeden z nejpestších českých malířů a grafiků tohoto století, národní umělec prof. Karel Svoboda se v minulosti několikrát zabýval návrhy scén a kostýmů oper Bohuslava Martinů — mezi úspěšně scénografické práce nesporně patří návrhy prof. Svobodského ke zřítvanému baletu Snaříček. Na snímku jsou kreslené návrhy dvou postav z tohoto díla. Bohuslava Martinů — Spec a

vlastně klasická řešení Františka Muziky, scény Bedřicha Feuersteina, návrhy Eduarda Milena, Karla Svobodského, Františka Tróstra, Josefa Svobody, Ladislava Vychodila, Josefa A. Šálka, Vojtěcha Štolfy, Oldřicha Šimáčka, Vladimíra Nývlt, Jindřišky Hirschové, Aloise Vobejdy, Jarmily Konečné, Naděždy Hamákové, Otakara Schindlera, Vladimíra Šrámka, Květoslava Bubeníka, Bohdana Laciny, Jiřího Hadlače, Bedřiky Ustohalové a mnoha jiných.

Instalace materiálů po celcích, reprezentujících buď jeden titul nebo skupinu děl, umožnila zajímavé konfrontace různých scénických pojetí a přístupů výtvarníků k dotyčnému tématu.

Toto první soustředění scénografie hudebně-dramatického odkazu Bohuslava Martinů by mělo znamenat něco víc než žánrové osvětlení brněnské výstavní sezóny či informativní podívanou

pro hosty mezinárodního hudebního festivalu v Brně. Výstava se stala pokusem o přiblížení jedné zajímavé a cenné inscenační tradice, o souhrnný pohled na svérázný úsek české moderní kultury.

V hudebním programu vernisáže, která se uskutečnila 3. října 1980 v podvečer, zaznělo v nastudování významného dirigenta Václava Noska první provedení fragmentu opery Bohuslava Martinů z roku 1953 »Žaloba proti neznámému« v koncertní verzi. Tato premiéra vzbudila mezi všemi přítomnými velký zájem a doufejme, že se s tímto dílem budeme moci setkat i při jiné příležitosti.

Dobře zpracovaný a mnoha fotografickými dokumenty opatřený katalog připravila a napsala autorka průvodního slova na vernisáži této výstavy dr. Zuzana Ledererová.

(ar)

ÚVODNÍ SLOVO DR. ZUZANY LEDEŘEROVÉ, AUTORKY LIBRETA A SCÉNÁŘE VÝSTAVY

(ze zahájení výstavy »Opery a balety B. Martinů v díle českých scénografů«
3. 10. 1980 v Brně)

Inscenace oper a baletů Bohuslava Martinů tvoří v historii českého hudebního divadla pozoruhodnou kapitolu, na níž měla značný podíl výtvarná složka. Pěče, s jakou byla díla uváděna, stejně tak jako jejich osobitý charakter a námětová originalita, se staly nejdůležitějšími podněty zcela ojedinělému výtvarnému pohledu. Bezprostředním podnětem k pořádání výstavy bylo nadcházející 90. výročí skladatelova narození, rozhodujícími důvody k její realizaci se však stala skutečnost, že scénografie jevištních prací Bohuslava Martinů nebyla dosud shrnuta ani souhrnně kriticky zhodnocena.

Jednou z dominant dané oblasti je bezesporu osobnost Františka Muziky, tvůrce, jenž se stal přímo kongenitálním scénografem Bohuslava Martinů. Jeho výprava k Juliettě patří k vrcholům českého jevištního výtvarnictví vůbec. Poněkud ve sílu slavné Julietty stojí jeho další výpravy, a to ke Špalíčku, Divadlu za branou a ke Hrámu o Marii.

Z předválečných pozoruhodných řešení připomeňme ještě Feuersteinovu klasicky vyváženou scénu k baletu na starobabylónský námět Istar a Milénovu výpravu k prvnímu uvedení Vzpoury.

Také poválečné uvádění oper a balerů Bohuslava Martinů má své dominantní tvůrčí osobnosti, vedle nichž však existuje řada umělců, kteří sice nespolupracovali na inscenování skladatelova hudebně-dramatického odkazu často, nebo se vyjádřili méně průbojným způsobem, avšak i jejich práce jsou nedílnou a důležitou součástí zajímavé mozaiky díla Bohuslava Martinů na našich scénách.

Přímo ideálním scénografem pro tituly lidového charakteru je především Karel Svobinský. Jeho dvě tvůrčí setkání s Bohuslavem Martinů, a to ve Špalíčku a v Divadle za branou, jsou zralými díly, v nichž umělec uplatňuje nejen své scénografické zkušenosti, ale především hluboké znalosti české lidové výtvarné kultury a schopnost její virtuózní stylizace.

Josef A. Šálek akcentoval ve svém pojetí díla Bohuslava Martinů především graficky čisté působící jednoduchost. Vedle zajímavé výpravy k poměrně málo uváděné skladatelově operní prvotině Voják a tanečnice je Šálek výtvarníkem československé premiéry Řeckých pašijí, kde vytvořil vrcholně monumentální scénu, koncentrující vše k podtržení závažného ideového sdělení díla.

Bohuslav Martinů
Divadlo za branou

Z obsáhlého katalogu scénických návrhů na vystavě v brněnském Domě pánů z Kunštátu zaujaly především návrhy národního umělce prof. Karla Svobinského [na fotografiích kostýmů k operě Divadlo za branou]

S mnoha unikátními dokumenty se mohli seznámit návštěvníci brněnské výstavy »Opery a balery Bohuslava Martinů v díle českých scénografů«

Na brněnské martinůvské vystavě v Domě pánů z Kunštátu byly instalovány i některé makety scénických provedení děl Martinů a další trojrozměrné exponáty

Protějškem k pohledu Josefa Šálka jsou Řecké pašije Oldřicha Šimáčka, které kladou důraz na vyjádření symboliky a emotivní působení. Šťastnou rukou měl Šimáček při řešení Her o Marii, kdy skloubil stupňovitý rozvrh jeviště, vhodný pro uplatnění velkého sboru, s malými simultánními scénkami, odvozenými z lidového divadla.

Mezi nejzkušenější scénografy hudebně-dramatického díla Bohuslava Martinů se řadí rovněž Vojtěch Štolfa, mající spolu s výtvarníkem Aloisem Vobejdou nemalý podíl na brněnské tradici inscenování skladatelova jevištního odkazu. Ke špičkovým pracem obou patří především Špalíček a dosud jen jednou uvedené Slzy nože.

Z těch, kdož se významně podíleli na výtvarné podobě díla Martinů, uvedeme alespoň ještě Kvetoslava Bubeníka, Otakara Schindlera, Josefa Svobodu, Ladislava Vychodila, Vladimíra Nývltu, Jindřišku Hirschovou, Olgu Filipí a Bedřišku Ustohalovou, abychom připomněli alespoň některé.

Pedagogové využili brněnské ústavy scénografických zpracování děl B. Martinů k aplikaci teoretických znalostí žáků z hudební i výtvarné výchovy

DALŠÍ ÚSPĚCHY ČESKÉ FILHARMONIE VE VÍDNI

[vybíráme ze zahraničního tisku]

Rakouský deník Volksstimme uvedl 19. dubna 1980 významnou recenzi o vystoupení České filharmonie ve Vídni. Z příslušného článku citujeme: „... Pro Vídeň byla novinkou rovněž 6. symfonie Bohuslava Martinů, kterou uvedla v rámci dnů československé hudby v Rakousku Česká filharmonie za řízení Václava Neumanna. Je až překvapivým ochuzením běžných koncertních programů, že u nás bylo provedení tohoto díla novinkou, třebaže vzniklo již v roce 1953 a mělo premiéru o dva roky později. Šesta symfonie je charakteristickou lyrickou krásou, je to silně působící skladba po tonálkově nejpřiznamnějším českém komponistovi, který je svým hlubokým zakotvením ve folklóru spřízněn s Bartókem a stejně jako on — vychází ze z těchto zdrojů — nalezi i Martinů velmi výraznou a osobitou vlastní hudební řeč. Symfonii přijalo vídeňské publikum mimodánně přátelsky. Polesk — rovněž po následující Dvořákové symfonii č. 6 — platil též mistrůstvi pražského orchestru a jeho dirigentu. — [K.]“

Symfonická tvorba Bohuslava Martinů si získala v podání České filharmonie pod taktovkou jejího šéfdirigenta národního umělce Václava Neumanna ceně posluchačské úspěchy i v mnoha dalších státech na celém světě. K této úspěšné práci i v rámci reprezentativního provedení našeho prvního orchestru se podrobněji vrátíme v některém z příštích čísel našeho bulletinu.

[mu]

BULHARSKÉ PUBLIKUM POZNÁVALO ČESKOU HUDBU

Tradiční česko-bulharské a bulharsko-české vztahy přinesly už nejednou vzájemně cenná poznání. Také koncert z díla Bohuslava Martinů v sofijském sále Svazu bulharských skladatelů, který se uskutečnil 25. listopadu 1980, přispěl ke vzájemnému sblížení kultur obou bratrských národů. Jíz úvodní slovo předního sofijského muzikologa, dr. Dimitra Zengnova, jehož známe z jeho četných návštěv hudebních akcí v naší zemi, přispělo k poznání díla Martinů u přítomného publika.

Na koncertu, který se konal pod záštitou Svazu bulharských skladatelů a Československého kulturního a informačního střediska v Sofii, vystoupili Resa Kolebova, Angel Stankov, Snežina Golobova, Christo Iliev a Teodor Nestorov, velmi významní soudobí bulharští umělci. Večer z tvorby Bohuslava Martinů se uskutečnil na počest skladatelových devadesátin.

[the]

ŘECKÉ PAŠIJE ZA HRANICEMI

[vybíráme ze zahraničního tisku]

„... řada večerů byla věnována operě dvacátého století. Výrazem těchto snah bylo opětovné pohostinské vystoupení Státního divadla Brno, souboru, který má s tipskými scénami již dlouho přátelské svazky. Uvedl Řecké pašije Bohuslava Martinů (1955—1958) podle stejnojmenného románu Nikose Kazantzakise. Pastýř Manolios, vyvolený jako představitel Krista pro každoroční pašijové hry v jedné řecké vesnici, políhá spouti roli jako vyšší poslánci. Zkouší pomáhat chudákům a vyděděným. Se záubodněním »taková jako Manolios připravují revoluci« je vyobcován místním popem a zabí pašijovým jidašsem.

Martinů nalezl pro Manolia a jeho věrné, pro tržaněný lid hluboce citlivé zpěvy a sbory. Jejich velkolepé průšitci melodička má své kořeny ve folklóru a při uší jednoduchošti obsahuje moderní a svěráznou harmonii. Vášnivě zaujeli pro ty, kdo jsou zbaveni svých prád, zaujetí pro skutečně pravdivý humanismus hovoří z každého taktu této citové tak naléhavé hudby.

Režisérovi Ilvovi Hylasovi se zdařilo mnohé naléhané scénické řešení, dirigent Jiří Pinkas pak docílil s Jiřím Olejníkem v roli Manolia a s hlasově vytejným souborem, sborem a orchestrem Státního divadla Brno strhujícího provedení. Nastudování tohoto díla také na scénách Německé demokratické republiky by bylo bezpodminěné žádoucí. (Werner Wolf, Dr.-Sc., a Steffen Lieberwirth v čas. Neues Deutschland, Berlin, 20. října 1980, na okraj festivalu-lového programu »Theater Leipzig international«.)

K chvále a uznání této brněnské inscenace poznamenáváme, že pražská odbočka Společnosti B. Martinů umožnila svým členům návštěvu hostování brněnských při Pražském jaru 1980. Dojem byl vskutku úchvatný: více než deset minut hřmělo Smetanovo divadlo poleskem a spontánními výkřiky obdivu. Byl to vzácný večer, na jaký se nezapomíná.

[mu]

Moderní taneční divadlo se stále intenzivněji zajímá o koncertní hudební předlohy, neboť umožňují obecnější výklad, nabízejí bohatší citový i obsahový rejstřík. Když pěstovaná averze vůči tomuto postupu už dávno zmizela, protože desítky skvělých choreografických činů přesvědčily o tom, že je to cesta oprávněná. Bonislav Martinů sám napsal několik baletů, ale jistě mohl sjezí tušit, že se předmětem tanečního zájmu stane i dílo tak ryze koncertní, jako je *Polní mše*.

Prerůta nově choreografie, kterou připravilo Holandské taneční divadlo vedené uměleckým ředitelem Jiřím Kyliánem, byla realizována v létě 1980 a jedním z nejslavnostnějších představení bylo provedení v rámci Holland festivalu 18.—20. 6. 1980 v divadle Stadsschouwburg v Amsterdamu (předcházel provedení v Scheveningenu, Rotterdamu a Utrechtu). Na tomtož večeru byla tanečně ztvárněna žalmová symfonie I. Stravinského a 2. klavírní koncert B. Bartoka. Přijetí večera diváky i kritikou bylo nadšené, publicitu navíc podtrhl primý televizní přenos.

Holandské taneční divadlo tvoří soubor 36 sólistů, uměleckým vedoucím je dlouhodobě hostující český tanečník a choreograf. Přátelsceletý Jiří Kylián. Je to výrazná osobnost, v současnosti hvězda holandského uměleckého života. Pro jeho soubor (který mimo jiné uvedl i Janáčkovu Symfonii a Glagolskou mši) se stali v Scheveningenu divadelní budova, která se bude otevřít pravaděpodobně v roce 1982 uvedením Janáčkova cyklu Po zarostlém chodníčku v podání Rudolfa Firkušného.

Tři Kylián pracuje zásadně jen s živě hranou hudbou; proto na Amsterdamském večeru (i na celém lakrka měsíčním turné souboru po Holandsku a NSR) vedle holandského doprovodného symfonického orchestru účinkoval Slovenský filharmonický sbor, skvěle nastudovaný sborníkem Lubomírem Matlem. Dílo B. Martinů bylo provedeno v originále — český. Sbor byl v divadle umístěn v hledišti, těsně u scény po obou stranách. Přestože byl jeho původní počet omezen na přibližně 60 pěvců, zněl sýtě a plasticky. Představení dirigoval David Porcelijn, scénické řešení, kostýmy i choreografii vytvořil Kylián.

Vnější rámeček byl nesmírně prostý. Sýtě modrý horizont, připomínající noční oblohu, přerušovaný ve výšce postavou rudým vodotorným pruhem, pod níž pak byla zelená barva. Tanečníci (nejhradně muži) oblečení v prosté kalhoty a sportovní košile s kapsami neurčité těžové barvy. Choreografie bedlivě sledovala výrazové proměny hudby, nikde pasivně nepopisovala text. Prohlímal se v ní tichý, zatížený strach jako před blížící se bitvou, sčerví naděje i zoufalství, momenty hlubokého utrpení a bratrské solidarity volání. Kleři odrašeji své druhy, ranějí nebo umírají. Vše oúšem v pohybové symbolické naznaku.

Stoivy lze těžko popsat postup představení, které nemá baletní charakter, ale spíše pohybové divadelní charakter, používá prvky výrazového tance, pantomimy, v závěru celý baletní soubor český zpívá jeden z úryvků sborové melodie. Představení jednoznačně vyjadřuje základní ideu: protest proti válce, soucit s trpěčím, solidaritu zubožených, vůli vzdoru. Je komplexním humanistickým protibádným protestem a vyznáním obdivu k prostým, trpěčím lidem. Akcíto jde o dramatický obraz a tanec mužů, zpracování je v mnoha místech lyrické. Kylián nikde nevolí žádný drastický prvěk, nikde není snějši taneční exhibicionismus pro tanec sám. Choreografie působí jako obsahový monolit, jako protibádně nokturno.

S tímto Holandským tanečním divadlem se pošírá též pro jedno z nejblížešich Pražských jar, mimo jiné bude hostovat v NDR a v SSSR. Je tedy naděje, že tento osobitý kolektiv, vedený výraznou mladou českou osobností Jiřím Kyliánem, budeme moči poznat přímo.

dr. JIŘÍ PILKA

JAK JSEM HO ZNALA

V poledne k nám přišel pan Martinů. A že mě vezme na hodiny klavíru. Jako dnes ho vidím ve dveřích. Srdce se mi rozklepalo, ale maminka, že na hodiny budu chodit. To bylo mé první seznámení s Místrem. Pak přišly prstoklady a »špásy« mezi hodinami. A tu náraz Mistr odjel do Paříže s Filharmonii a už se nevrátil. Přijížděl do Poličky jen na prázdniny.

Až jako začka fakulty jsem se s ním měla setkat v Paříži, kde byl mým protektorem. Byla jsme tam tři děvčata z druhého semestru. Našly jsme si skromný pokoj v internátu, kde to znělo všemi jazyky. I vydala jsem se za svým patronem. Přijal mě velmi laskavě a nahuštil mě tolika radami a informacemi, že jsem to všechno ani pamatovat nemohla. Poslal nás na koncerty do Salle Pleyel, ba opatřil nám i lístky, a to nejednou. Pak nás poslal do Cirkusu, kde jsme viděly slavného Gogha, a na několik výstav. Do smrti mu budeme vděčny za všechny jeho rady. A co je zajímavé, našel v nás zalíbení. Docházel za námi často a pravidelně do Latinské čtvrti. Schovávaly jsme z domova zasláné sladkosti, abychom mu měly co podat, a den, kdy se ohlásil, byl pro nás svátkem. To se vše velmi uklízelo.

Také nás pozval na 28. říjen na čl. vyslanectví, kde jsme vyslechlly řeč p. vyslance Osuského. Hlavně jsme ale setrvávaly u servisovacího pultu, kde nám lokaj servíroval výtečné zákusky a kávu. Myslím, že to Mistrovi bylo trochu trapné. Ale my jsme nic tak dobrého neokusily. I dohodly jsme se, že jedna budeme Mistra bavit a druhá mlusat.

Jeho byt byl skromný, ale velmi vkusný. Vše z našeho studentského života ho zajímalo. Naše Madame ho tenkrát velmi ctíla a p. Martinů měl volný vstup do internátu, ač tam muži nesměli. Mloval naše prostřední a řekl, že jsme si dobře vybraly. Tehdy jsme netušily jeho příští slávu a byly jsme trochu hubaté, ale On mi po čase řekl, že to se mu právě na nás líbilo. Při loučení, větře, jsme všichni plakali. Doma podal dobré informace, ač nevím, zasloužily-li jsme si to...

dr. ŠTĚPÁNKA PRAŽANOVÁ

TIP PRO VAŠI DISKOTÉKU

(recenze)

Klaviérní cyklus Bohuslava Martinů Borová (1930) a Etudy a polky (1945) vznikly v odstupu patnácti let, avšak svým vnitřním hudebním obsahem si stojí daleko blíže; jejich spřízněná doba vyústila dramaturgie gramofonové desky Supraphon 1 11 1104, kde oba jmenované cykly interpretuje Josef Hála.

Borová, podtitul Sedm českých tanců, je z roku, jenž značí v tvorbě Martinů určitý přelom: už jen jako ojedinelý jev zde nalepeme lehký náznak klaviérních Osmi preludií (1929). Jinak je Borová (název podle obce u Poličky, kde patnáctiletý Martinů poprvé veřejně vystoupil) ovlivněna českým a moravským folklorem; tímto rysem se také příbývá ke třem sešitům (6 + 5 + 5 skladiček) Etud a polek. V obou cyklech citlivě naráženo na smetanovskou polku (Polka in D z I. sešitu, Polka in E z II. sešitu Etud a polek), ovšem v nové, soudobné podobě; klaviérní stylizace je průhlednější, vyvíjí se typy romantické virtuozity, harmonie v podstatě zachovává tonalitu, ale současně ji narušuje plynulými srážkami či kombinacemi různých diatonických funkcí. Zůstává zachován pravidelný takt, ale rozmanitými posuny těžkých dob dochází analogicky i k metrickým nepravidlostem.

Tuto charakteristickou stránku metricko-rytmického projevu Bohuslava Martinů tlumočí klavírista Josef Hála přirozeně a zcela nedsilně s pomocí jemné, koncepčně ústrojně agogiky. Po stránce technické daly skladby Hálovi možnost předvést zvláště vynikající techniku staccata, především dvojhmatových i akordických, a jejich kontrast s tenutou; promyšleně působí i citlivá diferenciac staccatového únosu: kde to vyžaduje, přizpůsobí i citlivá charakter staccata adekvátně charakteru dílka (Pastorale z I. sešitu Etud a polek). Druhrou nápadnou technickou oblastí jsou figurace na základech rozložných akordů; Hála je nepřehlídce pedalizací, ale ponechává jim zřetelnost, a tedy i jejich výrazový a formotvorný význam. Je možné sledovat, jak Hála dokáže tyto figurace nejen zvládnout, ale též jak umí objevit a zdůraznit v tomto předehu — a obdobně v akordické sazbě — skryté melodické postupy, neboť ty u Martinů často nebývají ani na pravidelně těžké době ani ve vrcholném hlase. Ve výrazu lze především ocent Hálův smysl pro drobnou formu a pro kontrast; Martinů zůstává poměrně věrný jedné stylizaci po celou skladbu (střední díly nejsou příliš časté), což nepřekvapí u etud, avšak zdá se, že podobnou kázeň zachová i v tancích. Vnitřní kontrast skladiček je tedy zdánlivě nevelký, tím více však je uplatněn kontrast skladiček mezi sebou navzájem — což Hála svou interpretací podtrhuje. Některé stavebné předěly stejně jako většinou neokázalé zábery skladeb dokáže pak noblesně vypointovat (Polka in D z I. sešitu Etud a polek, taktů 54—55, druhá Polka in A z III. sešitu, přechod k Tempu []).

Na závěr snad lze připomenout Hálovu dlouholetou zkušenost z oblasti hudby komorní jejíž vklad ho provází i na této desce: jako bychom i zde nacházeli souznělci, neokázalé a přitom tvořivé partnerství — tentokrát se skladatelem a dilem.

KATEŘINA VONDRVICOVÁ

OB S A H

Karel Boušek: NÁVRAT BOHUSLAVA MARTINŮ	3
ODEŠEL VELKÝ UMĚLEC A SKROMNÝ ČLOVĚK ... (Tomáš Hejzlar)	4
SMUTEČNÍ PROJEV NÁMĚSTKA MINISTRA KULTURY ČSR OTAKARA HOLANA	7
JAK JSEM HO ZNAL (Zdeněk Otava)	10
PALETA PLNÁ HUDBY (Tomáš Hejzlar)	14
Jaroslav Seifert: ZOBCOVÁ FLÉTNA	19
ZE ŽIVOTA SPOLEČNOSTI BOHUSLAVA MARTINŮ (red.)	20
GOTTWALDOV A MARTINŮ (ka)	22
GOTTWALDOVSKÁ POBOČKA USTAVENA (Hana Mertová, Jaroslav Oplátek)	23
PROHLÁŠENÍ (přípravný výbor pobočky SBM v Gottwaldově)	25
V GOTTWALDOVSKÉ POBOČCE SBM PŘIPRAVUJEME (Rostislav Halíška)	26
MARTINOVSKÉ REMINISCENCE 1976—1981 (Tomáš Hejzlar)	27
NOVÝ FILM O MARTINŮ (Jan Kapusta)	33
ZÁJEZD NA HUDEBNÍ FESTIVAL DO POLIČKY (Marie Lauschmannová)	34
POLIČSKÝ HUDEBNÍ FESTIVAL (the)	36
PROJEV PROF. DR. VÁCLAVA HOLZKNECHTA	41
PROJEV JAROSLAVA GLOSERA	43
NACHODSKÝ HOLD DÍLU VELKÉHO SKLADATELE (Karel Černoch)	45
KONCERT PLNÝ SVĚŽÍ A RADOSTNĚ ATMOSFÉRY (Libuše Pešková)	46
OPERNÍ SVĚT BOHUSLAVA MARTINŮ (ar)	46
ÚVODNÍ SLOVO DR. ERY VÍTOVĚ	48
ŽENY V ŽIVOTĚ BOHUSLAVA MARTINŮ (Iá)	51
TEMATICKÁ PROCHÁZKA PRAHOU (mlau)	52
Z FONDŮ BRNĚNSKÉ STÁTNI VĚDECKÉ KNIHOVNY (ar)	54
ÚVODNÍ SLOVO DR. ZDEŇKA ZOUHARA	56
MARTINŮ VE SVĚTLE SCÉNOGRAFICKÉ TVORBY (ar)	61
ÚVODNÍ SLOVO DR. ZUZANY LEDEREROVĚ	63
DALŠÍ ÚSPĚCHY ČESKÉ FILHARMONIE VE VÍDNI (mu)	66
BULHARSKÉ PUBLIKUM POZNÁVALO ČESKOU HUDBU (the)	67
ŘECKÉ PAŠIJE ZA HRANICEMI (mu)	67
POLNÍ MŠE TANEČNĚ (jiří pilka)	68
JAK JSEM HO ZNALA (Štěpánka Pražanová)	69
TIP PRO VAŠI DISKOTÉKU (Kateřina Vondrovicová)	70

ZPRÁVY SPOLEČNOSTI BOHUSLAVA MARTINŮ,
SEKCE ČESKÉ HUDEBNÍ SPOLEČNOSTI, č. 7 (červenec 1981)

Adresa sekretariátu České hudební společnosti:
Valdštejnské nám. 1, 118 00 Praha 1

Redaktor: Tomáš Hejzlar
Malá Strana

Tisknou Moravské tiskárské závody, n. p. Olomouc, provoz Bruntál
Neprodejně (určenoí výhradně pro členy SBM ČHS)
Přetiskování a publikování materiálů bez svolení redakce zakázáno